

**Maylis
de Kerangalová**

Život je maraton

přeložil
Tomáš Havel

maraton

m

Život za život

**Maylis
de Kerangalová**

Život za život

přeložil
Tomáš Havel

Praha 2023
maraton

Cet ouvrage, publié dans le cadre du Programme d'aide à la publication F. X. Šalda, a bénéficié de la collaboration de l'Institut français de Prague.

Tato kniha vychází za pomoci programu na podporu publikační činnosti F. X. Šalda Francouzského institutu v Praze.

**INSTITUT
FRANÇAIS**

Prague

Ouvrage publié avec le concours du Centre national du livre.

Kniha vychází s podporou Národního knižního centra.

Knihu finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky.

**MINISTERSTVO
KULTURY**

Maylis de Kerangal
Réparer les vivants

Copyright © Éditions Gallimard, janvier 2014

Czech edition © Maraton, 2023
Translation © Tomáš Havel, 2023

ISBN 978-80-88411-17-8

„My heart is full“

Vliv gama paprsků na měsíček zahradní

— Paul Newman, 1973

Co je vlastně srdce Simona Limbrese, to lidské srdce, od chvíle, kdy v okamžiku příchodu na svět zrychlilo svůj tep, stejně jako zrychlila nadšením z té události další srdce okolo, co je vlastně to srdce; co ho přimělo skákat, obracet se na ruby, růst, poletovat jako pírkó nebo ztěžknout jako kámen, co ho přivádělo k úžasu, čím jhlo – láskou; co je vlastně srdce Simona Limbrese, co všechno do sebe propustilo, co všechno zaznamenalo, co všechno zarchivovalo jako černá skříňka dvacetiletého těla, to nikdo přesně neví; zprávu o něm by mohl podat jedině obrázek zachycený v pohybu ultrazvukem, jedině ten by dokázal zobrazit radost, která rozpíná, smutek, který svírá, jedině čtverečkový papír s elektrokardiogramem běžícím od samého počátku by dokázal zaznamenat jeho tvar, popsat výkon a spotřebu, emoce, které ho ženou do vyššího tempa, energii vynaloženou na přibližně sto tisíc stahů denně, na přečerpání přibližně pěti litrů krve každou minutu, ano, jedině tahle křivka by mohla vypovědět jeho příběh, narýsovat jeho život, život proudů a protiproudů, stavidel a klappek, život pulzací... Jakmile srdce Simona Limbrese, to lidské srdce, unikne z dosahu přístrojů, nikdo nemůže tvrdit, že ho zná. Té bezhvězdne noci, když v kraji Caux u ústí řeky Seiny mrzlo, až praštělo, když na útesy dorážel ve tmě příboj, když ustupující kontinentální deska odhalovala geologické pukliny, vydávalo pravidelný rytmus – pulz pravděpodobně nižší než padesát stahů za minutu – orgánu, který odpočívá, svalů, který se pomalu nabíjí, až do okamžiku, kdy se na podlaze u postele rozezněl budík

nastavený v mobilu, ozvěna sonaru zapisujícího světelnými tyčinkami na dotykovém displeji číslice 05:50, a vše se dalo rázem do pohybu.

Je ještě tma, na prázdném parkovišti zabrzdila dodávka, postavila se napříč, cvakají přední a odsunují se boční dveře, vystupují tři postavy, tři stíny, rýsují se na temném pozadí, okamžitě se do nich dává zima – ledový únor, silná rýma, spaní v teplém oblečení –, zdá se, že jsou to chlapi, zipy bund si zapínají až k bradám, cepice si narážejí až k obočí a přetahují flís přes masité boltce, dýchají si do dlaní a otáčejí se k moři, které je v tuto hodinu jen slyšet, jen hluk a černo.

Ted' už je zřejmé, že jsou to chlapi. Stojí vedle sebe u zídky oddělující parkoviště od pláže, přešlapují na místě, zhluboka dýchají, chlad a jód je pálí v nose, prozkoumávají ohromnou temnou plochu, jejíž strnulost narušuje jen rachot tříštící se vlny, lomoz nabírající na mohutnosti, dokud se všechno nezhroutí a nezanikne, propátrávají burácení před sebou, nepříčetný povyk, přitom před nimi není nic, na čem by mohli ulpět pohledem, vůbec nic, snad kromě bělavého, zpěněného okraje, kromě miliard atomů vrážejících do sebe ve fosforeskující záři. Tři chlapi, otupělí chladem poté, co vystoupili z dodávky, udolání oceánskou nocí, začínají procítat, napínají oči i uši, vyhodnocují, co je čeká, *swell*, sluchem poměřují příboj, odhadují výšku a lámání vln, sklon hloubky dna a vybavují si, že vlny utvořené na širé hladině se šíří vždy rychleji než ty nejrychlejší lodě.

Je to dobrý, řekl tichým, příjemným hlasem jeden z nich, máme se na co těšit, bude to super *session*, ostatní dva se usmáli a pak všichni tři společně ustoupili, pomalu, podrážkami při tom drhli o zem, otočili se na

místě jako tygři, pohlédli do výšky, očima provrtali tmu za městečkem, za útesy je zatím ještě pořád zatažený závěs noci; pak se ten, který promluvil, podíval na hodinky, ještě čtvrt hodiny, pánové, a vydali se zpátky do auta čekat na vodní úsvit.

Christophe Alba, Johan Rocher a on, Simon Limbres. Když jim zazvonily budíky, odhrnuli deku a vstali z postele kvůli *session*, domluvené prostřednictvím esemesek chvílku před půlnocí, kvůli *session* při středním přílivu, jaký se vyskytne dvakrát třikrát do roka – rovná hladina, pravidelný příboj, mírný vítr a na vodě ani živáčka. Hodili na sebe džíny, bundu a vyběhli ven, bez jídla, ani se nenapili mléka, ani si nedali pár lžic cereálií, dokonce ani kousek chleba, stoupli si před dům (Simon), před branku rodinného domku (Johan) a čekali na dodávku, i ta jede na čas (Chris), a tak ti tři, kteří vzdor maminčiným domlouvám v neděli nikdy nevylezou z postele před polednem, ti tři, o nichž všichni říkají, že se dokážou nanejvýš malátně ploužit mezi židlí ve svém pokoji a gaučem v obýváku, přešlapovali v šest ráno na ulici s rozvázanými tkaničkami a ranním dechem – Simon Limbres pozoroval v záři pouliční lampy rozplývající se páru vydechovanou ústy, proměňující se bílý obláček, který zprvu stoupal jednoduše vzhůru, postupně se rozpouštěl, až se úplně rozplynul v okolním vzduchu; při tom si vzpomněl, jak si jako malý hrával na kuřáka, před ústa si dal natažený ukazovák s prostředníkem, zhluboka se nadýchl, vcucl při tom tváře a vydechl jako dospělý muž –, ti tři, *The Three Caballeros*, chcete-li, nebo *Big Waves Hunters* aneb Chris, John and Sky, to nejsou přezdívky, nýbrž pseudonymy, kterými se kluci z gymplu hlásí z pobřeží u Le Havru mezi planetární surfaře, a vyslovení jejich skutečného jména je v tu ránu vrací

do nepřátelského světa, do světa ledového mrholení, mizerných vln, k útesům jako zdi a k vpozdvečer pustým ulicím, k rodičovským výčitkám a školním povinnostem, ke steskům jejich holek, kterým zase dali košem, a raději nastoupili do *vanu*, ke steskům holek, které budou vždycky až ty druhé, za surfem.

Sedí ve *vanu* – ani za nic by neřekli, že v dodávce. Umouňená vlhkost, všude písek, škrábe na zadku jako smírek, prosolená guma, pachy vyplavenin z pobřeží a parafínu, surfařská prkna naskládaná na sobě, chumel kombinéz – krátké i dlouhé, zateplené neopreny s integrovanou kuklou –, rukavice, boty, vosky v krabičkách, *leashe*. Všichni tři se usadili vepředu, dotýkají se rameny, zahřívají si ruce mezi stehny a řvou jako pavíani, kurva, to je kosa, potom sežvýkají cereální tyčinku s vitamíny – všechno ale sezobat nemůžou, nažerou se až pak, přesněji řečeno poté, co se sami nechají sežrat –, posílají si lahev coly, tubu kondenzovaného mléka Nestlé, Pepito a Chamonix – měkké, sladké klukovské sušenky, nakonec vezmou na sedadle za sebou poslední číslo *Surf Session*, otevřou ho na palubní desce a semknou hlavy nad v přítmí se lesknoucím časopisem, křídový papír je jako kůže prosycená slunečním jantarem a slastí, znovu zkoumají tisíckrát otočené stránky, lezou jim při tom oči z důlků a vysychá jim v krku: vzedmutá vlna na Mavericks Beach, *point break* na Lomboku, válce na Jaws na Havaji, tuby na Vanuatu, *groundswell* u Margaret River, nejlepší světová pobřeží předvádějí nádheru surfu. Prstem nadšeně ukazují na obrázky, sem, sem, sem jednou pojedou, možná už tohle léto, všichni tři vyrazí *vanem* na legendární *surf trip* za tou nejkrásnější vlnou, za vlnou, jaká se zatím na zemi nevytvořila, vydají se hledat divoké, skryté místo a objeví ho tak, jako Kryštof Kolumbus

objevil Ameriku, a až konečně uvidí tu, na kterou čekali, vlnu vycházející ze dna oceánu, prastarou a dokonalou, zosobněnou krásu, budou na *line upu* jen oni sami, pohyb a rychlost je vynese i s prknem a s pořádnou dávkou adrenalinu; po celém těle, až na konečcích řas se jim bude třpytit příšerná radost, osedlají si vlnu, spojí zemi s kmenem surfařů, s tím nomádkým bratrstvem lidí s vlasy vybělenými solí a věčným létem, s vymytýma očima, s těmi kluky a holkami, co mají za jediné oblečení kraťasy potištěné květy tiaré nebo ibišku, tyrkysová či karmínová trička a na nohou plastové žabky, mládí třpytící se v slunci a svobodě – a po lámající se vlně dojedou až k samému břehu.

Obloha venku bledne, stránky časopisu se postupně projasňují, vynořují se odstíny modré včetně čisté kobaltové modři, z níž pálí oči, zelené tóny jsou tak hluboké, že vypadají jako namalované akrylovou barvou, tu a tam se objeví brázda za prknem, tenoučká bílá linka přetínající ohromnou vodní stěnu, kluci mrkají, šeptají, kurva, tohle je fakt hustý, totální úlet, pak se Chris odsune na stranu, aby se podíval na mobil, rozsvícený displej mu zbarví obličej domodra, ve spodním osvětlení se vyrýsuje kostnatá tvář – vystouplé obočí, mohutná dolní čelist, nafialovělé rty –, a nahlas předčítá denní předpověď: *Today* v Petites-Dalles, ideální příboj z jihozápadu na severovýchod, vlny od metru padesát do metru osmdesát, nejlepší *session* roku. Na závěr okázale dodá: *yes, bomba, we are the kings* – francouzštinu neustále špikují angličtinou, angličtina jen tak mimochodem, jako by žili v popové písničce nebo v americkém seriálu, jako by byli filmoví hrdinové, cizinci, angličtina zlehčující nesmírný rozměr slov, když se z „života“ a „lásky“ stane *life* a *love*, jsou najednou lehčí než vzduch, nakonec tedy

angličtina z ostychu – a John se Skyem kývnou, bezmezný souhlas, jasně, *big wave riders, kings*.

Už je čas. Den se hlásí, beztvaré nabývá tvar: jednotlivosti se seskupují, nebe se odděluje od moře, objevuje se linie obzoru. Tři chlapci se připravují, systematicky, podle přesně daného postupu a zároveň rituálu: voskují prkna, kontrolují, jak drží *leash*, oblékají si termoprádlo, pak se na parkovišti kroutivými pohyby navlékají do kombinéz – neopren lne k pokožce, občas ji poškrábe, někdy dokonce i spálí –, choreografie kaučukových loutek vyžaduje vzájemnou pomoc, musí se dotýkat jeden druhého, pohybovat tím druhým. Následují boty, kukla, rukavice, nakonec zamknout auto. Scházejí k moři s prknem v podpaží, lehkými dlouhými kroky překračují pláž, oblásky pod jejich nohama vydávají pekelný randál, a když jsou u vody, když všechno před nimi zřetelně vystoupí, chaos a svátek, zapnou si *leash* kolem kotníku, upraví kuklu, zakryjí proužek obnažené kůže kolem krku tím, že zatáhnou za šňůrku od zipu, který mají na zádech, dopnou ho až nadoraz – je zapotřebí, jak jen to jde, nepropustně odizolovat kůži mladého muže, kůži, jež je v horní části zad, mezi lopatkami, často posetá akné, Simonu Limbresovi ji na rameni zdobí maorské tetování –, na řadu přichází gesto, svižné máchnutí rukou na znamení, že *session* začala, *let's go!* – možná že teď dochází k excitaci srdcí, zvolna se otřásají v hrudních koších, jejich hmota a objem rostou, tlukot zesiluje, každý stah je sekvencí dvou úderů, neustále týchž dvou úderů: bázně a touhy.

Vstupují do vody. Nekřičí, když se do ní noří, těla mají obemknutá pružnou membránou a ta v sobě drží teplo tkání i výboje nadšení, nevydají ani hlásku, jen se s úšklebkem prodírají zvířenými oblásky, moře rychle

nabývá hloubky, pět šest metrů od břehu už přestávají stačit, v tu chvíli se odrazí ode dna, břichem nalehnou na prkno a silnými záběry rukou prořezávají vlny, překonávají hranici příboje a zvolna míří na široou hladinu.

Dvě stě metrů od pobřeží je moře jen zvltněné napětí, propadá se a vyklenuje, nadouvá se jako prostěradlo přehozené přes matraci. Simon Limbres splývá s pohybem, rukama pádluje vstříc *line upu*, do míst, kde surfař čeká na vlnu, kontroluje, zda má nalevo od sebe Chrise s Johnem, malé, sotva viditelné černé splávky. Voda je temná, mramorovaná, žilkovaná, má barvu cínu. Stále bez odlesků, bez třpytu, ale poprášená bílými částicemi jako cukrem, je ledová, nanejvýš devět deset stupňů, Simon nedá víc než tři čtyři vlny, ví to, surfování ve studené vodě vyčerpává organismus, za hodinu bude vyřízený, musí dobře vybírat a pokaždé zvolit tu správnou, vysokou, ale nikoli příliš ostrou vlnu, která se rozvine do potřebného objemu, jenž mu umožní se do ní postavit, a která bude mít dostatečnou sílu, aby vydržela až ke břehu a tam se nakonec převalila na pláž.

Než se vydá ještě dál k obzoru, obrací se k pobřeží, dělá to tak pokaždé a rád – země je tam jako protažený černý škraloup v modravých odlescích, už je to jiný svět, svět, od něhož se oddělil. Útes tyčící se v příčném řezu odhaluje vrstvy času, ale tam, kde Simon zrovna je, už čas neexistuje, neexistuje tam minulost, jen nejistý proud, který ho unáší a otáčí. Pohledem ulpí na autě na parkovišti u pláže, pomalovaném jako kalifornský *van* – rozeznává karoserii posetou samolepkami získávanými v průběhu let, zná všechny názvy naskládané jeden na druhém, Rip Curl, Oxbow, Quiksilver, O'Neill, Billa-bong, psychedelická freska, v níž se v jednom opojném proudu mísí mistři surfu a rockové hvězdy, vše doplněné spoustou holek s ňadry vypínajícími se v plavkách

sotva zakrývajících bradavky, s vlasy až k pasu, *van*, který je jejich společným dílem a předpokojem vlny –, pak ho upoutají koncová světla auta stoupajícího do svahu, nořícího se do vnitrozemí, a ještě poté se mu vyjeví profil spící Juliette, leží schoulená do klubička pod dětskou dekou, i ve spánku se tváří zarputile, pak už se rychle otočí, odvrátí se od pevniny, odtrhne se od ní, zabere rukama, ještě pár desítek metrů, a bude moct v klidu čekat.

Simon Limbres dává odpočinout pažím, nohama jen udržuje směr, rukama se opírá o okraje prkna, s nadlehčeným trupem a zvednutou bradou se vznášá na vodě. Čeká. Všechno kolem se vlní, ohromné plochy moře i oblohy se objevují a zase mizejí při každém zhoupnutí na táhlé, těžké vláknité hladině jako vylité z čediče. Ostře světlo vycházejícího slunce mu spaluje obličej, napíná kůži, řasy tuhnou, jako by byly umělé, oční čočky za duhovkou se ojíňují jako zapomenuté na dně mrazicího boxu a srdeční rytmus reaguje na chlad zpomalením, vtom ji vidí, blíží se k němu, pevná a hutná vlna, příslib, instinktivně se natáčí tak, aby do ní mohl vstoupit, vklouznout, jako lupič vklouzne do trezorové místnosti vybrat poklad ze sejfu – stejná kukla, stejné, na milimetr přesné pohyby –, aby se mohl vtisknout do jejího rubu, do zkroucené masy, jejíž vnitřní prostory jsou ještě rozsáhlejší a hlubší než vnější povrch, je tady, třicet metrů od něj, blíží se konstantní rychlostí; Simon vmžiku vhá ní veškerou sílu do předloktí, vrhá se kupředu, zabírá rukama, co může, aby měl při střetu s vlnou potřebnou rychlost a energii, která ho vynese do svahu, přichází *take off*, kratičká fáze, do níž se soustřeďuje a k níž se sbíhá celý svět, bleskový moment, během něhož je potřeba se zhluboka nadechnout, zadržet vzduch v plících, zmobilizovat tělo k jedinému pohybu, vzprímit se,

postavit se na prkno se správně rozkročenýma nohama, levou mírně nakročit dopředu, *regular*, pokrčit kolena, propnout záda prakticky vodorovně s prknem a celé tělo vyvažovat rozpaženýma rukama; tu vteřinu má Simon zaručeně ze všeho nejraději, díky ní může shromáždit všechnu nespoutanost své existence, splynout s živly, přičlenit se k živému, a jakmile stojí na prkně – v té chvíli je vzdálenost hřebene vlny od její paty odhadem něco přes metr a půl –, může protáhnout prostor, prodloužit čas a po celou jízdu vyždímat energii z každického mořského atomu. Stát se vlnou.

Když nastupuje na první *ride*, křičí a na chvíličku dosahuje extáze – vodorovná závrať, pohybuje se po povrchu světa, jako by z něj pramenil, jako by se spojoval s jeho proudem –, zmocňuje se ho prostor, svírá ho a stejnou měrou i osvobozuje, sytí mu svalová vlákna, průdušky, okysličuje krev; vlna nabývá na síle, čas ztrácí na určitosti, rychlý nebo pomalý, nikdo neví, vlna ruší každou vteřinu, jednu po druhé, dokud se nerozpadne, dokud z ní nezbude neuspořádaná hromada částic, a ač je to neuvěřitelné, Simon Limbres poté, co ho v závěrečném víru semelou oblázky, na nic nečeká, otáčí se a rovnou míří zpět, ani se nedotkne pevné země, nepozastaví se nad měňavými obrazy vytvářenými vodní pěnou v okamžiku, kdy moře zakopne o pevninu, kdy jeden povrch vrazí do jiného povrchu; Simon je už otočený čelem k širé hladině, vši silou zabírá rukama, usilovně míří k prahu, za nímž všechno začíná, za nímž se všechno otrásá, míří za svými dvěma kamarády, kteří budou za chvíli s týmž pokřikem sjíždět vodní svah, od obzoru se na ně hrne jedna vlna za druhou, semílají jejich těla, nedají jim vydechnout.

Nepřidal se k nim žádný další surfař, nikdo si nestoupil k zídce, aby je pozoroval, nikdo je ani neviděl o hodinu

později vylézat z vody, utrmácené, spálené na uhel, jak se sotva drží na nohou, vrávorají přes pláž k parkovišti a otvírají dodávku, nikdo neviděl jejich utahané, promodralé ruce a nohy, nafialovělá nehtová lůžka, rozpraskané koutky úst ani lišej, který jim vyrazil na obličej, jektali při tom zuby, v-v-v-v-v, zahryzl se do nich úporný třes, který nedokážou přemoc; nikdo nic neviděl, ani jak si vzájemně třeli záda, už oblečení, na vlněných spodkách kalhoty, několik svetřů, na rukou kožené rukavice, přičemž si nedokázali říct nic jiného než sakra, do prdele nebo kosa zkurvená, přitom by tak rádi něco řekli, popsali jízdu na vlnách, slovy zaznamenali další legendární *session*, a tak i s třesem nastoupili do auta, Chris v sobě vykřesal sílu a nastartoval, na nic nečekal, rozjel se a parkoviště osiřelo.

Řídí Chris – jako pokaždé, *van* patří jeho otci a Johan se Simonem nemají řidičák. Z Petites-Dalles do Le Havru je nutné počítat s asi hodinou cesty, nejdřív do Étretatu a pak klesat po staré silnici směrem na jih, přes Octeville-sur-Mer, údolíčko Ignaual a Sainte-Adresse až k ústí Seiny.

Kluci se přestali třást, topení v autě je puštěné naplno, stejně tak muzika, s horkem v kabině určitě přichází další teplotní šok, určitě začínají cítit únavu, zívají a malátněji, zachumlaní ve svetrech se zavrtávají co nejpočetněji do sedaček, nosy mají zabalené v šálách, s pohupováním vozu jim otupují smysly, určitě se jim klíží oči, Chris na výjezdu z Étretatu možná bezděčně přidal plyn, sklesávají mu ramena, ruce na volantu těžknou, silnice se napřímila, ano, snad si řekl, že je to v pohodě, nikde nikdo, a chuť být co nejdřív doma, co nejdřív se natáhnout a nechat z těla odplavit únavu z divoké *session* nakonec přitlačila na rychlost; bez obav uháněl po plošině mezi černými poli, i pole okolo spala, a sbíhající se linie hlavní silnice – hrot šipky namířené kupředu před čelním sklem jako na obrazovce počítačové hry – ho nakonec zhypnotizovala jako přelud, upnul se jen k ní, ostatní pustil ze zřetele, přitom si všichni vzpomenu, že v noci mrzlo, že mráz potáhl krajinu pergamenovým papírem, přitom všichni vědí o námraze na asfaltu, v pošmourném počasí není vidět, svědčí o ní však černé skvrny táhnoucí se podél krajnice, všichni vidí pruhy hutné mlhy, vznášející se v nepravidelných cárech nad místy, kde se s přicházejícím dnem vypařuje voda z bláta, vytváří nebezpečné pytle, ty zahalují krajinu a všechny orientační body, ano, to souhlasí, ale co ještě, co dál?

Zvíře na vozovce? Zatoulaná kráva, pes, který podlezl plot, liška s ohnivým ocasem, nebo snad dokonce obrys lidské postavy, vynořila se jako duch za horizontem a bylo potřeba se jí na poslední chvíli vyhnout prudkým trhnutím volantů? Anebo zpěv? Ano, možná zničehonic ožily dívky v bikinách, jimiž je polepená karoserie *vanu*, smyslně se plazily po kapotě a předním skle, rozvláté zelené vlasy doprovázely jejich nelidské, nebo naopak příliš lidské hlasy, a Chris ztratil hlavu, vlákaly ho do nastražené pasti zpěvem, který nebyl z tohoto světa, zpěvem sirén, zpěvem, který přináší smrt? Anebo snad Chris udělal chybný pohyb, ano, tak to nejspíš bylo, chyba při řízení, jako když tenista zkazí lehký úder, jako když lyžař příliš zařízne hranu lyže, nějaká hloupost, možná nestočil volant v zatáčce, anebo snad, je totiž potřeba zmínit i tuto hypotézu, Chris usnul za volantem, odebral se z jednotvárné krajiny mezi válce vln, do úžasné a vmžiku zřetelně vyrýsované spirály, která běžela před jeho prknem a nasávala svět, nasávala do sebe svět a všechn azur světa.

Záchranáři na místo dorazili asi v 9.20 – zdravotnická záchranná služba a četníci –, okamžitě uzavřeli celý úsek silnice, pomocí přenosných značek odklonili dopravu na souběžné silničky, zabezpečili místo zásahu. Nejprve museli vyprostit těla tří chlapců uvězněná ve voze, propletená s těly sirén, některé se z karoserie usmívaly, jiné, zdeformované a vražené jedna do druhé s rozcupovanými stehny, zadky a prsy, měly tváře zkroucené šklebem.

Bylo snadno prokázáno, že dodávka jela příliš rychle, odhadem 92 km/h, to znamená, že povolenou rychlost v daném úseku překročila o 22 km/h; bylo také prokázáno, že z neznámých důvodů se její jízdní dráha vychýlila doleva, aniž se vrátila do původního směru, a bez

brzdění - na asfaltu se nenašly stopy po pneumatikách - v plné rychlosti narazila do sloupu; bylo zjištěno, že vůz neměl airbagy, jednalo se o příliš starý model, a pouze dva ze tří cestujících na předním sedadle - seděli po stranách, u dveří - měli zapnutý bezpečnostní pás; nakonec bylo prokázáno, že třetí osobu, usazenou uprostřed, náraz vymrštil dopředu a hlavou vrazila do čelního skla, její vyproštění ze změti plechu trvalo dvacet minut, při příjezdu záchranné služby byla v bezvědomí, srdce stále pracovalo, podle průkazu ze školní jídelny, nalezeného v kapse bundy, bylo zjištěno, že se jedná o Simona Limbrese.

Pierre Révol nastupuje toho rána službu od osmi hodin. Tma začínala šednout – bledá obloha, vzdáleně připomínající peří hrdličky, měla každopádně daleko do pompézních představení, jimiž si zdejší mraky vysloužily pověst coby inspirace mnoha malířů –, načetl magnetickou kartu u vjezdu na parkoviště a pomalu projížděl nemocničním areálem, kličkoval mezi budovami, více či méně propojenými na základě složitého plánu, a popředu vjel na své vyhrazené místo, zaparkoval petrolejově modrou Lagunu, starou, ale stále pohodlnou – interiér s koženým čalouněním a kvalitní zvukovou soupravou, oblíbený model taxikářské šlechty, jak říkával s úsměvem –, a vešel do budovy nemocnice, ohromnou prosklenou halou zamířil k severnímu křídlu a svižným krokem došel k oddělení anesteziologie, resuscitace a hyperbarické medicíny v přízemí.

Dlaní zatlačil do dveří a vstoupil na oddělení, jako pokaždé se za ním ještě několikrát zhoupaly do prázdna, a ti, kterým končí noční služba – muži a ženy v bílých či zelených pláštích, všichni utahaní, rozcuchaní, prudké pohyby a zářící oči, horečnaté úsměvy v napjatých obličejích, pleť jako kůže na bubínku, jedni se až moc hlasitě smějí, jiní jako by spolkli knedlík, jako by přišli o hlas –, se s ním míjejí na cestě chodbou, někteří těsně, další, jakmile ho zahlédnou v dálce, se podívají na hodinky a kousnou se do rtu, pohoda, pomyslí si, už to brzy bude, za deset minut vypadnu, za deset minut jsem pryč, rysy v obličejí okamžitě povolují, mění barvu, blednou, najednou se jim rýsují kruhy pod očima, bronzové lžičky pod mrkajícími víčky.

Révol klidným rovnoměrným krokem dochází ke dveřím své pracovny, nenechal se vychýlit ze směru ani máváním, kterým ho už žádají o odpověď, ani papíry, které mu už předkládají, ani mladým asistentem, který mu je už v patách a o něco snažně prosí. Před obyčejnými dveřmi vytahuje klíč, vstupuje do místnosti a provádí pohyby, jež ho uvádějí do práce: větší kabát – světle béžový trenčkot – na háček na dveřích, obléká si plášť, zapíná kávovar, počítač, mimoděk poklepe na stohy papírů, vršících se na stole, přehlédne roztríděné hromádky, posadí se, připojí se k internetu, projede maily, na jeden dva odpoví – žádné „dobrý den“, nic takového, jen slova zbavená samohlásek a žádná interpunkce –, pak se znovu postaví a zhluboka se nadechne. Je ve formě, cítí se dobře.

Vysoká štíhlá postava, propadlý hrudník a vyklenuté břicho – osamělý život –, dlouhé ruce i nohy, bílé šněrovací boty Repetto, jakési uvolnění a nejistota spojené s mladistvým vzhledem, plášť si nikdy nezapíná, za chůze za ním vlaje, nadouvá se a rozepíná jako křídla, odhaluje džíný a stejně bílou, zmačkanou košili.

Na podstavci kávovaru svítí červená dioda, ve vzduchu čpí pach jeho elektrické plotýnky, rozžhavené naprázdno, káva na dně skleněné nádoby chladne. Místnost je sice maličká – všeho všudy pět šest metrů čtverečních –, ale podobný soukromý prostor je v nemocnici vzácnou výsadou, je tedy s podivem, že je tak neosobně zařízený a panuje v něm takový nepořádek, dalo by se říct i špína: otočné křeslo, navzdory vysokému posedu docela pohodlné, psací stůl, na němž se hromadí nejružnější formuláře a písemnosti, nepotřebné sešity, poznámkové bloky a reklamní propisky v plastových obalech s logy laboratoří, lahev s vyprchanou minerálkou San Pellegrino,

rámeček s fotkou krajiny kolem Mont Aigoual, přičemž ve shluku věcí se vyjímají předměty rozestavené v rovnoramenném trojúhelníku, těžítka z Benátek, kamená želva a kelímek na tužky, jejich uspořádání možná odráží nějaký osobní záměr. U zadní stěny stojí kovový regál se složkami zdravotní dokumentace označenými letopočty a jednotlivé nesourodé spisy, silná vrstva prachu a několik knih, jejichž tituly si lze přečíst, přistoupíme-li blíž: dva díly *Dějiny smrti* od Philippa Arièse, *Socha živého* od Jeana Clauda Ameisena, vydaná v edici Věda paperbackového nakladatelství Points, knížka od Margaret Lockové s dvojbarevnou obálkou a obrázkem mozku *Twice Dead. Organ Transplants and the Reinvention of Death*, číslo *Neurologické revue* z roku 1959 a detektivka od Mary Higgins Clarkové *Měsíční svit ti sluší* – tu má Révol moc rád, později se dozvíme proč. Jinak žádné okno, jen zářivka, ostré světlo jako v kuchyni ve tři ráno.

ARO tvoří v rámci nemocnice zvláštní oddělení samo pro sebe, přijímají se sem unikající životy, neproniknutelná kómata, předem oznámené smrti, spočívají tu těla nacházející se na rozhraní mezi životem a smrtí. Panství chodeb, pokojů, sálů, jimž vládne napětí. Révol se tu pohybuje na odvrácené straně denního světa, na odvrácené straně světa stále plynoucího a stabilního života, světa, v němž dny přecházejí jeden do druhého a směřují za světlem budoucích záměrů; pracuje ve vykotlané dutině tohoto území tak, jako se pokoutně šmelí ve skrytu mohutného kabátu, v jeho temných záhybech a falděch. Právě proto má rád služby na pohotovosti, nedělní a noční služby, měl je rád, už když ještě bydlel na svobodárně – Révol, vytáhlý mladý lékař před atestací, kterého ze všeho nejvíc láká představa pohotovostní služby, pocit, že je potřebný, že je na svém místě, nezávislý

a připravený neustále zajišťovat lékařskou péči v dané oblasti, vybavený bdělostí a pověřený zodpovědností. Má rád jejich sevřenou intenzitu a specifickou časovost, únavu coby pokoutní povzbuzovací prostředek, jenž se pozvolna šíří tělem, zrychluje a zpřesňuje pohyby, má rád jejich zastřenou erotiku; má rád jejich zjitřené ticho a šerosvit – přístroje poblikávající v přitmě, namodralé obrazovky počítačů, stolní lampička jako plamen svíčky na La Tourově obraze, na *Novorozenci* například – a k tomu i fyzickou stránku pohotovostní služby, pocit uzavřeného, odděleného místa, jako by držel službu na palubě vesmírného korábu vyslaného k černým díram, v ponorce pohybující se v těch nejhlubších průrvách Mariánského příkopu. Révol však z pohotovostních služeb už dávno čerpá ještě něco víc – holé vědomí své vlastní existence. Nikoli pocit moci ani megalomanské opojení, nýbrž přesný opak: momenty strážlivosti, která řídí jeho pohyby a zpřesňuje jeho rozhodování. Jako by si do žil pumpoval chladnou krev.

Porada při předávání služby. Sešli se členové střídajících se směn, stojí v kroužku, s kelímkem v ruce se zády opírají o stěny. Končící směnu vedl primář oddělení, asi třicetiletý ramenatý chlapík s bujnými vlasy a svalnatými pažemi. Je vyčerpaný, jeho projev je vzrušený. Popisuje stav hospitalizovaných – například žádný znatelný posun u čtyřiadvacetiletého muže, po šedesáti dnech pobytu na jednotce intenzivní péče zůstává stále v bezvědomí; u dívky přijaté před dvěma měsíci po předávkování došlo ke zhoršení po neurologické stránce –, potom se podrobněji zmíní o nových případech: sedmapadesátiletá bezdomovkyně s pokročilou cirhózou, přivezená z azylového domu se záchvatem křečí, stále není oběhově stabilizovaná; u asi čtyřicetiletého

muže, přijatého večer s masivním infarktem, se rozvinul edém mozku – kondiční běžec, běžel podél pobřeží k mysu de la Hève, na nohou luxusní běžeckou obuv, na hlavě reflexní oranžovou čelenku, zhroutil se před Café de l'Estacade, přes zajištění termofólií při příjmu promodralý, zbrocený potem, propadlé rysy v obličeji. Jak je na tom? Révol, zády opřený o okno, se ptá neutrálním hlasem. Slovo si bere zdravotní sestra, uvádí, že základní funkce (pulz, krevní tlak, tělesná teplota a saturace krve kyslíkem) jsou v normě, diuréza slabá, přístup do žíly zajištěn. Révol dívku nezná, ptá se ještě na krevní obraz pacienta, dostává odpověď, že se čeká na výsledky. Révol se podívá na hodinky, tak dobře, můžeme jít. Shromáždění se rozchází.

Sestra, která promluvila, zůstává v místnosti, zastavuje Révola a podává mu ruku: Cordélia Owlová, jsem tu nová, přišla jsem z operačních sálů. Révol kýve hlavou, oukej, vítám vás tady – kdyby si ji lépe prohlédl, zjistil by, že vypadá zvláště, oči má sice nezkalené, ale na krku skvrny, nejspíš cucfleky, ústa, ačkoli bez rtěnky, křiklavě červená, opuchlé rty, nerozčesané vlasy a modřiny na kolenou, úsměv Mony Lisy jí z úst nemizí, ani když se sklání nad pacienty, aby jim otřela oči a ústa, aby jim zavedla žaludeční sondu, aby ověřila hodnoty vitálních funkcí, aby jim podala léky, a možná by si domyslel, že dnes v noci se znovu viděla s milencem, s tím mizerou, který se jí ozval po týdnech mlčení, že na schůzku vyrazila nalačno, co nejkrásnější, vystrojená, kouřové stíny na víčkách, lesklé vlasy, horká prsa, rozhodnutá udržovat přátelský odstup, jenže je spíš průměrná herečka, a tak už zdálky šepotá, jak se máš? To jsem ráda, že tě zase vidím, přitom jí z celého těla vyzařuje soužení, vzrušení, žhne jako uhlíky, dali si pivo, pak ještě jedno,

nutili se do rozhovorů, které nikam nevedly, a tak si šla ven zakouřit, musím pryč, říkala si, musím hned odejít, nic to není, ale on za ní přišel ven, už půjdu, už budu muset, klamal tělem, pak jí nabídl zapalovač, obemkla plamínek rukama, při tom se jí svezl pramen vlasů, hrozilo, že se připálí, bezděčným pohybem jí ho vrátil za ucho, bříšky prstů se jí při tom otřel o spánek, bylo to tak bezděčné, že se jí podlomila kolena, roztráslly nohy, a ačkoli to všechno bylo staré, dávno známé a ohraňné, stačilo pár vteřin a už spolu vrávorali do vedlejšího průjezdu, skrývali se ve tmě a pachu laciného alkoholu, vráželi do popelnic, odhalovali plochy bledé kůže, stehna pod staženými džínami a punčocháči, břicho pod vyhrnutou košilí, rozepnutým opaskem, hýždě, všechno ledově chladné a zároveň ve varu, vše do sebe vráží s divokou touhou – ano, kdyby si ji Révol lépe prohlédl, viděl by v Cordélii Owlové obdivuhodně čistou dívku na to, že nastupuje do služby po probdělé noci, dívku, která je v mnohem lepší formě než on, na kterou se bude moct spolehnout.

prvním místě používá k popisu, jinými slovy k předání informací o stavu těla, k shromáždění parametrů, na jejichž základě lze stanovit diagnózu a plán vyšetření, rozhodnout o léčbě, zachránit: stručnost jako síla. Révol zaznamenává každou informaci a v duchu si představuje křivky základních životních funkcí.

O příjem mladíka se stará Cordélia Owlová, ukládá ho na lůžko v pokoji, lidé ze záchranné služby mohou odejít i se svým vybavením – nosítky, přenosným dýchacím přístrojem a lahví kyslíku. Nyní je potřeba zavést arteriální katétr, umístit elektrody na hrudník, vycévkovat močový měchýř a spustit záznam Simonových vitálních funkcí – na monitoru naskakují, jedna nad druhou, křivky a přímky různých barev a tvarů, ostře se lámou, rytmicky se vlní: medicínská morseovka. Cordélia pracuje s Révolem, její pohyby jsou jisté, plynulé, zručné, její tělo jako by se zbavilo ulepkaneého splínu, který ještě včera klížil všechna její gesta.

O hodinu později přichází a ohlašuje se smrt, pohybující se skvrna s nepravidelným obvodem na pozadí světlejšího a rozlehlejšího tvaru, tak to je ona, už je tady. Zjevuje se nenadále, jako rána klackem, Révol však ani nemrkne, soustředí se na grafický záznam snímaných životních funkcí na monitoru svého počítače, na labyrintické obrazy opatřené popisky jako zeměpisné mapy, natáčí si je z různých stran, zoomuje, označuje a proměřuje, hned vedle leží na stole obálka z tuhého papíru s nemocničním logem a v ní vytištěné „zásadní“ obrázky, které přišly z radiologického oddělení, kde provedli CT mozku Simona Limbrese – vznikly tak, že chlapcovou hlavou postupně proháněli rovnoběžné svazky rentgenových paprsků, počítačový program

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Život za život.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.